

ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ **ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑ** ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

Ενορχήστρα με το Αρχείο των Υπηρεσιών των Αρχαιοτήτων

στη μονάκριβη κόρη μου Ξιθεωνόρα...

Κείμενα-Γενική επιμέλεια: Καλλιόπη Ξανθοπούλου, αρχαιολόγος-ιστορικός
Καλλιτεχνική επιμέλεια-Εικονογράφηση: Βάσω Τρύφων, γραφίστρια
Ηλεκτρονική επιμέλεια: Βάσω Τρύφων
Επιλογή φωτογραφικού υλικού: Σταυρούλα Μασουρίδη, αρχαιολόγος
Εκτύπωση: Βιβλιοσυνεργατική

ISBN 978-960-386-118-8

Copyright © ΥΠ.ΠΟ.Α., Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς,
Διεύθυνση Εθνικού Αρχείου Μνημείων

Θερμές ευχαριστίες στην Προϊσταμένη της Δ.Ε.Α.Μ. κ. Έλενα Κουντούρη

Καλλιόπη Ξανθοπούλου

ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΖΩΓΡΑΦΙΣΜΕΝΩΝ ΣΚΕΛΕΤΩΝ

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για νήπια και μαθητές Α΄ Δημοτικού

Αθήνα 2013

Το **Αρχείο** είναι το **μουσείο** των **εγγράφων**. Έχει καρτιά, σπουδαία και παλιά, από τα χρόνια του παππού σου, ακόμα και του δικού του παππού. Κάποια τα έχουν γράψει βασιλιάδες και σοφοί και είναι πιο φανταχτερά. Άλλα έχουν ζωγραφιές, σχέδια κι εικόνες. Εγώ, λοιπόν, θα σου διηγηθώ κάτι γι' αυτά. Μπορεί να είμαι μια κουκουβάγια που δεν πετά, αλλά ξέρω του Αρχείου όλα τα μυστικά. Έτσι, θα σου πω μια ιστορία μικρή, ίσως να 'ναι και παραμύθι, αυτό, όμως, θα τ' αποφασίσεις στο τέλος εσύ.

Μάθε πως οι άνθρωποι έχουν
τα πολύτιμα καρτιά, τα έγγραφα,
φυλαγμένα σε βιτρίνες ή σε
μεγάλες ντουλάπες μ' ένα δύσκολο
όνομα, ακόμα και για μια σοφή
κουκουβάγια όπως εγώ.

Ένα βράδυ, λοιπόν, που κοιμόμουν
στη γωνιά μου με το ένα μάτι
ανοιχτό, άκουσα παράξενους
θορύβους. Άδικα προσπάθησα
ν' αποκοιμηθώ κλείνοντας
και το άλλο μάτι. Ο θόρυβος δεν
σταματούσε με τίποτα. Ίσα ίσα,
ακουγόταν κι από πολύ κοντά.
Θυμωμένη σηκώθηκα απ' το χαρτί
μου, αργά και νυσταγμένα,
για να δω τι γινόταν.

4

Πλησίασα ένα τετράδιο με
ωραία γράμματα και περίεργες
ζωγραφιές. Και τότε... δεν
μπορείτε να φανταστείτε τι είδα!
Πολλοί, μικροί, ζωγραφισμένοι
σκελετοί, όρθιοι πάνω στα φύλλα,
χόρευαν έναν τρελό χορό γελώντας
και χτυπώντας τα κοκκαλιάρικα
πόδια τους. Άλλοι ήταν φιλοί,
κάποιοι κοντοί και όλοι, μα όλοι,
ήταν φαλακροί. Μόλις με είδαν
σταμάτησαν να κουνιούνται
κι έμειναν εντελώς ακίνητοι
πάνω στα χαρτιά.

Πίστεψα ότι ονειρεύτηκα
στον ξύπνιο μου και γύρισα να
κουρνιασώ κοντά στην αγαπημένη
μου κολόνα για να συνεχίσω
τον ύπνο μου.

Το κακό αυτό κι η φασαρία συνεχίστηκε και τα επόμενα βράδια. Κάποια στιγμή δεν άντεξα. Βαρέθηκα τα γλέντια τους κάθε νύχτα όταν έκλεινε το Αρχείο. Στο τέλος κατάφερα να τους τσακώσω την ώρα του χορού και τους ρώτησα γιατί το κάνουν αυτό κάθε φορά που σκοτεινιάζει. Τότε ο πιο ψηλός απ' όλους μου είπε την ιστορία τους.

Σε μια παλιά εποχή, ένας σπουδαίος αρχαιολόγος, κάνοντας στο χώμα μια ανασκαφή, βρήκε τους πραγματικούς σκελετούς. Ήταν από γενναίους και δυνατούς πολεμιστές που έζησαν στην αρχαία εποχή, όταν οι Έλληνες πίστευαν στους δώδεκα θεούς του Ολύμπου. Οι ζωγραφιές των σκελετών στόλισαν το τετράδιο του αρχαιολόγου, αυτό που έγραφε για να θυμάται την ανασκαφή. Μετά από πολλά χρόνια, κάποιοι άλλοι αρχαιολόγοι έβαλαν το τετράδιο σ' ένα μικρό και σκοτεινό κουτί και το ακούμπησαν στο ράφι εκείνης της ντουλάπας που σου έλεγα.

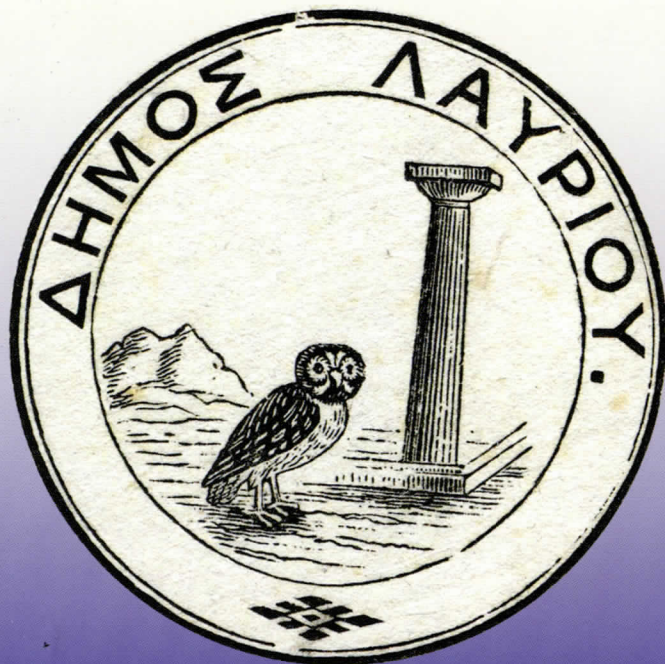
6

Έμεινε το τετράδιο στο κουτί πολύ καιρό
κι οι ζωγραφιές του άρχισαν να βαριούνται,
ακίνητες μες στα σκοτάδια. Ώσπου μια μέρα
το πήραν οι συντηρητές, αυτοί που γιατρεύουν
όλα τα παλιά χαρτιά, και το καθάρισαν. Ύστερα
το ξάπλωσαν προσεκτικά σε μια όμορφη
βιτρίνα, εκεί που ξεκουράζομαι κι εγώ.
Από τότε, οι ζωγραφισμένοι σκελετοί δεν
σταματούνε απ' τη χαρά τους να χορεύουν.
Μερικούς τους άκουσα και να τραγουδούν!
Όμως δεν μπορώ να μετακομίσω από το Αρχείο.
Είμαι, βλέπεις, η κουκουβάγια του. Σκέφτομαι,
λοιπόν, κάποια μέρα να παρακαλέσω τους
αρχαιολόγους να με πάνε σ' άλλη βιτρίνα, γιατί
δεν αντέχω πια το χορό των σκελετών. Μήπως
μπορείς να με βοηθήσεις και να μιλήσεις εσύ
για χάρη μου στους ανθρώπους του Αρχείου;
Κι εγώ θα 'ρθω στον ύπνο σου κρυφά
να σου χαρίσω όλη τη σοφία μου. Πίστεψέ με,
σε παρακαλώ.

Κουκου...παιχνιδίσματα

Προσπάθησε να ζωγραφίσεις μια αρχαία κολόνα (έναν κίονα), όπως αυτήν που βρίσκεται δίπλα στην κουκουβάγια. Έχεις επισκεφθεί, με τους γονείς ή το σχολείο σου, κάποιο αρχαίο ναό ή κτήριο;

7

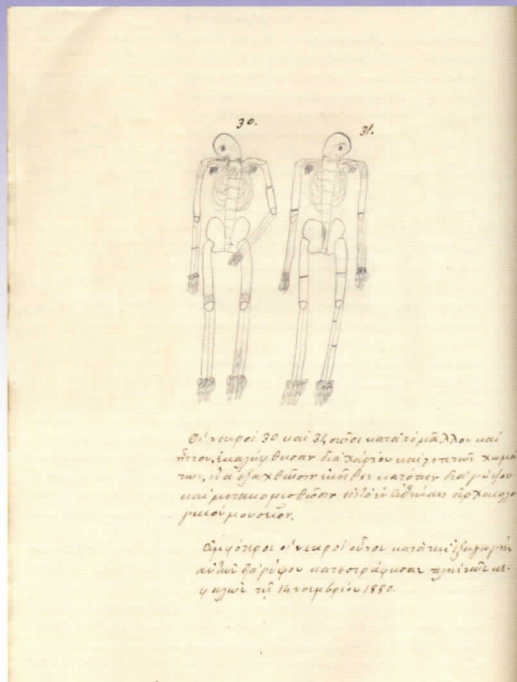
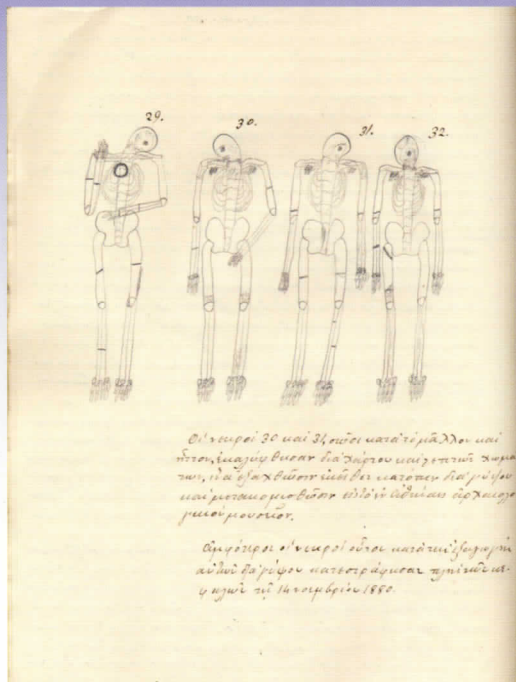
Ξέρεις τι κάνουν οι αρχαιολόγοι σε μια ανασκαφή;

Κοίταξε προσεκτικά γύρω σου. Βλέπεις κάπου
τις αρχειοθήκες, τις «ντουλάπες» των εγγράφων;

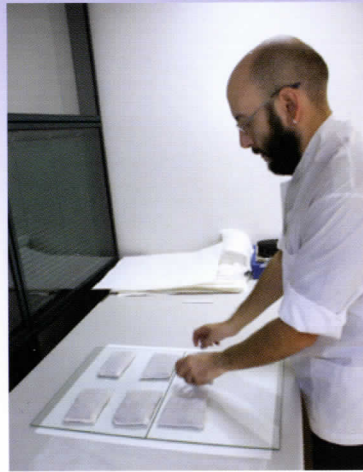
Μερικοί ζωγραφισμένοι σκελετοί, απ' τον πολύ κορό, κάθικαν ανάμεσα στα φύλλα των εγγράφων της προθήκης. Βρες τις διαφορές στις δύο εικόνες.

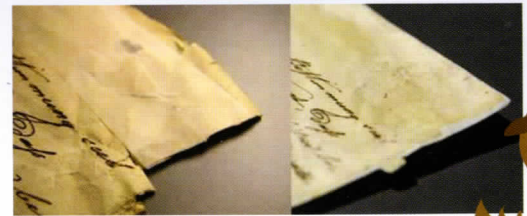
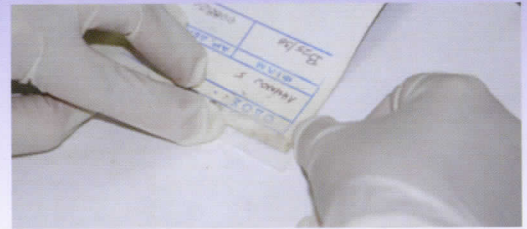
Οι συντηρητές φροντίζουν τα παλιά βιβλία και έγγραφα.
Τα «πλένουν», τα «σιδερώνουν» και μερικές φορές τα «μπαλώνουν».

Πλύσιμο
(καθαρισμός)

Σιδέρωμα
(επιπεδοποίηση)

Μπάλωμα
(αποκατάσταση φθορών)

Μέσα σε έγγραφα του Αρχείου κρύφτηκαν διάφορα ζώα. Τι ζώα είναι;
Χρωμάτισέ τα με τα αγαπημένα σου χρώματα.

12

1

2

3

4

5

Εμβλήματα:

1. Δήμος Μεγαρέων
2. Δήμος Οινούντος
3. Δήμος Σελινούντος
4. Δήμος Λευκασίου
5. Δήμος Κροκυλίου

Μικρές σημειώσεις για τον εκπαιδευτικό της τάξης

1. Το παραμύθι αναφέρεται σε σχέδια του ημερολογίου μας ανασκαφής, που έγινε στα 1879-1880 από τον Παναγιώτη Σταματάκη, Έφορο και Γενικό Έφορο της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας το 19ο αιώνα. Ο Σταματάκης ερεύνησε τις ταφές στον περίβολο του Λέοντα της Χαιρώνειας και έφερε στο φως 254 σκελετούς πεσόντων κατά τη φημισμένη μάχη της αρχαιότητας (338 π.Χ.).
2. Ο Γενικός Έφορος Παναγιώτης Ευστρατιάδης, Προϊστάμενος της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας (1864-1884), είχε την ευθύνη για το σχεδιασμό των εμβλημάτων των διαφόρων Δήμων του ελεύθερου ελληνικού κράτους, ανάλογα με την ιστορία του κάθε Δήμου της χώρας. Ως έμβλημα του Δήμου Λαυρίου επέλεξε την κουκουβάγια που στέκεται δίπλα σε κίονα, λόγω της ύπαρξης πολλών τέτοιων πουλιών στην περιοχή (ονομάζονταν «λαυρωτικά γλαύκες»), ενώ ο δωρικός κίονας αντιπροσωπεύει το ναό της Αθηνάς στο Σούνιο. Το σχέδιο του συγκεκριμένου εμβλήματος, όπως και πολλών άλλων εμβλημάτων, φυλάσσεται στο Αρχείο των Υπηρεσιών των Αρχαιοτήτων (Διεύθυνση Εθνικού Αρχείου Μνημείων).
3. Έμβλημα οπισθόφυλλου: Δήμος Ελάτειας.

**Υπουργείο Πολιτισμού
και Αθλητισμού**

Διεύθυνση Εθνικού Αρχείου Μνημείων
Στοιχεία επικοινωνίας:
Κεντρικό γρήσιο
Αγίων Ασωμάτων 11, 105 53 Αθήνα
Τηλ.: 210 3358000 και 210 3358155
Fax: 210 3358190-1
e-mail: deam@culture.gr
url: <http://nam.culture.gr>

Κτήριο Αρχείου
των Υπηρεσιών των Αρχαιοτήτων
Ψαρομηλίγκου 22, 105 53 Αθήνα
Τηλ.: 210 3234819
Fax: 210 3225374

ISBN 978-960-386-118-8